

ЗАМЕНИЦЕ

1. Одреди карактеристике следећих заменица: ОВАЈ, НИЧИЈИ, ТОЛИКИ, НИШТА, ЧИЈИ, БИЛО КАКАВ, ЊЕН, НЕКИ, ВИ, НЕКОЛИК, ОНАКАВ, ОВОЛИКИ, МА КОЛИКИ, КО, СВАШТА, КОЈИ, СВОЈ, СВАЧИЈИ, ОНА, ОНИ, МА КАКАВ, НИКАКВА.

2. Напиши правилно следеће реченице:

- НИСАМ ПОГРЕШИЛА У НИЧЕМУ.
- ТИ САМ МОРАШ ЧУВАТИ ТВОЈЕ СТВАРИ.
- ЖЕЛИМО ОВАКО ИГРАЛИШТЕ.
- НЕЋЕ ПРИСТАТИ ПО НИКОЈУ ЦЕНУ.
- НАМА ЋЕМО КУПИТИ ЧОКОЛАДЕ, А ЊИМА МАЛО ВОЋА.
- ХОЋЕШ ЛИ САВ НОВАЦ ТЕБИ ЗАДРЖАТИ?
- ЗА НИКОГА НЕЋУ ДА ОДГОВАРАМ.
- ОВАКЕ КОЛАЧЕ ОДАВНО НИСАМ ЈЕЛА.
- ПОЛОВИНУ ЋУ ЗАДРЖАТИ ЗА МЕНЕ, А ОСТАЛО ЋУ ДАТИ ВАМА.
- НАМА СТАЛНО ЗАМЕРА, А ЊЕГОВЕ СОПСТВЕНЕ ГРЕШКЕ НЕ ВИДИ.
- ПОСВАЂАЛИ СУ СЕ ОКО НИЧЕГА.

3. Из следеће реченице издвој заменице и прецизно им одреди врсту: ДЕЧАК ПОЈУРИ ПРЕМА МОМЕ ГЛАСУ И ПРОНАЂЕ ПЧЕЛИЦУ ПОД САСОМ, ПА ЈЕ ПОДИГНЕ СЕБИ НА РАМЕ ОСЛУШКУЈУЋИ НЕЋЕ ЛИ СЕ ЈОШ КО ЈАВИТИ.

4. Стихови који следе су из дела Бранка Ћопића „Јежева кућица”. Твој је задатак да издвојиш заменице и одредиш им врсту и подврсту, а онда напишеш и основни облик издвојених заменица:

МА КАКАВ БИО

МОЈ РОДНИ ПРАГ,

ОН МИ ЈЕ ИПАК

МИО И ДРАГ.

ПРОСТ ЈЕ И СКРОМАН,

АЛИ ЈЕ МОЈ,

ТУ САМ СЛОБОДАН

И ГАЗДА СВОЈ.

5. Из следеће реченице издвој три заменице па напиши њихов основни облик, а онда им одреди врсту и подврсту, али и службу, падеж и значење падежа: ЊОЈ НИЈЕ МОГАО НИКО НИШТА.

6. Одреди у којој се од датих реченица налази лична заменица трећег лица једнине средњег рода:

- ЛЕТОС СМО ВИДЕЛИ ОНО СЕЛО О КОЈЕМ СМО РАЗГОВАРАЛИ.
- КАД ОДЕМ У СЕЛО, ОНО МЕ ПРЕПОРОДИ.
- НАЈДРАЖЕ МИ ЈЕ ОНО МАЛО СЕЛО НА ТАРИ.
- АКО СЕ СЕТИШ ИМЕНА ОНОГ СЕЛА, ЈАВИ МИ.

7. У следећој шали, једна је заменица поименичена. Откриј је.

ПОШТО СЕ ПЕРИЧИНА МАМА ВРАТИЛА ИЗ ПОРОДИЛИШТА С МАЛИМ
ЛАЗОМ, ПЕРИЦА ЈЕ УПИТА:

„МАМА, ДОКЛЕ ОВАЈ МИСЛИ ДА ОСТАНЕ КОД НАС?“

8. У следећој реченици одреди поименичене заменице: МАДА ЈЕ ЗНАЛА ШТА ОЧЕКУЈЕ ЊЕНУ ЦАРЕВИНУ ЗБОГ ОВОГА, ОНА ЈЕ ОДОБРИЛА ПОСТУПАК РУМЕНКИН; РАЗМИШЉАЛА ЈЕ САМО КАКО ДА ТО КАЖЕ ЗЛОМ ВИЛЕЊАКУ.

9. Ако је требало да Јелена и Тања распреме собе у којима спавају, онда реченица значи: ЈЕЛЕНА ЈЕ РАСПРЕМИЛА ЊЕНУ СОБУ. Издвој ту реченицу:

- Јелена је распредила своју собу.
- Јелена је распредила Тањину собу.
- Јелена је распредила обе собе.
- Тања је распредила Јеленину собу.

10. Из следећих пословица и изрека издвој заменице и одреди их према врсти и подврсти:

- СВАКА ПТИЦА СВОМЕ ЈАТУ ЛЕТИ.
- ТЕШКО СКУДА СВОМЕ БЕЗ СВОЈЕГА.
- КО КУЦА, ОТВОРИЋЕ МУ СЕ.
- ОН СКУДА СВОЈ НОС ЗАБОДЕ.
- НЕКО СЕ ЗА ЛИСТ САКРИЈЕ, А НЕКО НИ ЗА ДРВО НЕ МОЖЕ.
- НИКО НЕ МОЖЕ ЦЕЛОМ СВЕТУ КОЛАЧА НАМЕСИТИ.

11. Подсети се следећих заменица: КОЈИ, ЧИЈИ, КАКАВ, КОЛИКИ. У којим реченицама од наведених су ове речи употребљене као везници:

- Који си разред?
- Ово је дечак чијег смо оца јуче срели.
- Добио сам компјутер какав сам желео.
- Колики екран имају најновији модели рачунара?

12. Издвој дужи облик заменице и замени га краћим: Гледам у њега.

13. Напиши како гласи дужи облик назначене заменице у реченици: Показали смо ИМ град.

14. Напиши енклитички облик личне заменице испред помоћног глагола ЈЕ у ОНА акузативу.

15. Издвој именичку заменицу у дативу: Свако га зна као ћутљивог човека, а кад говори, он пази о коме и о чему ће говорити, па и шта ће коме казати.

16.

Издвој именичке неличне заменице: ЊЕГА, КОГА, НИКОГА, СВАКО, НЕШТО, ЊИМА, ЊУ, КО, НИШТА, НЕКА.

17. Издвој именичку заменицу: НИКАКВЕ ИГРАЧКЕ НИСУ МОГЛЕ ДА УТЕШЕ ЊЕНО ДЕТЕ КОЈЕ СЕ ЗБОГ НЕЧЕГ РАСПЛАКАЛО.

18. Исправи следећу реченицу: НИЧЕГА СЕ ВИШЕ НЕ СЕЋАМ, СЕМ ДА СУ СЕ ПОСВАЂАЛИ ОКО НИЧЕГА, ЈЕР НЕМАЈУ ПОВЕРЕЊА У НИКОГА.

19. Направи разлику између ЈЕ као заменице и глагола. Препиши примере па једном цртом подвуци заменицу ЈЕ, а двома цртама подвуци помоћни глагол ЈЕ: Он ју је узео. Ја је гледам. Јуче сам је видео. Онда ми је било тешко.

20. Замени назначену заменицу краћим обликом: Обавестили су и МЕНЕ о прослави.

21. Издвој личне заменице и одреди им падеж: „Ето га, сад види”. „Ма немој ми ту кварити унука”. „Е Раде, Раде... Ако је за нас двојицу касно, није за овога дечака. Хајде ти, душо, тражи грабље, па да ја и ти кренемо, ето њега сад иза брда”.

22. Одреди врсту заменица и њихов падеж у следећим текстовима:

- Неки сељак прода трговцу краву која је давала десет литара млека дневно. После неког времена види трговац сељака и каже му да његова крава не даје више онолико млека.
- Неки човек имао једног папагаја, којег је научио да изговара само речи: „Разуме се”. Једнога дана однесе тај човек свога папагаја у град да га прода. „Ко хоће да купи мога папагаја за хиљаду динара?” – викао је он на тргу.

23. Издвој ненаглашене облике личних заменица из следећих реченица:

- Ако су и теби рекли да понесеш лопту, требало је да их послушаш, јер ме сад криве и мисле како сам те баш ја наговорио да нам поквариш игру.
- Бићу ти захвалан ако ми сачуваш старе бројеве „Забавника”, јер га моја сестра и ја радо читамо, а она исеца сличице и лепи их у споменар.
- Док су они покушавали да им заметну траг, Жуја их је гледала – није јој било јасно зашто њу сви заобилазе.

24. Издвој неодређену именичку заменицу у локативу: Са сваким је умео о нечему да поприча, о свачему је имао нешто да каже, али ни о коме ништа лоше.

25. Издвој општу именичку заменицу у инструменталу: Ни са ким се не свађа, али се само с неким дружи, јер се не допада свакоме што се свачим служи да би у нечему успео.

26. Препиши реченице па подвуци именичке заменице једном цртом, а придевске двома:

- Свако понесе по неколико књига.
- Некаква жена спусти нешто на прозор.